

Orienteringsnotat

Nordhordland UNESCO biosfære

Nordhordland vart utnemnd som eit UNESCO biosfæreområda i juni 2019 og hadde ei opningsmarkering i september same år. Den hausten jobba vi med å få på plass ein god arbeidsplan for arbeidet vårt. Vi inviterte til brei involvering og fekk inn meir enn 500 innspel frå kommunar, næringsliv, lag/organisasjonar og enkeltpersonar. Strategidokumentet peiker på satsingsfelta og har ein tilhøyrande handlingsplan.

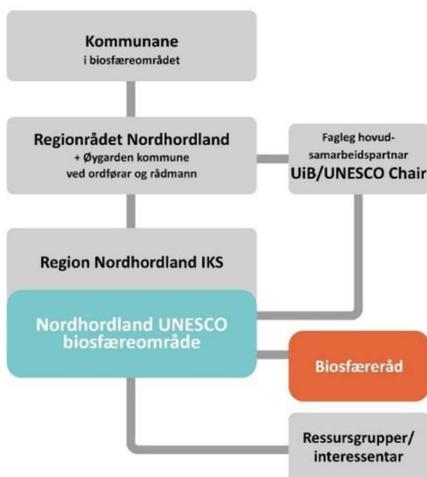

Då pandemien var eit faktum måtte vi leggje om ein del av aktivitetane vi hadde planlagd, men fekk då konsentrert oss om å bygge opp ein god prosjektportefølje, sikre finansiering og få på plass ein god organisering av arbeidet. Dei utadretta aktivitetane vi hadde planlagd har vi også kunne førebudd og er klare til å iverksette utover 2022.

Innhald i notatet

- Organisering
- Prosjekt
- Involvering / kommunikasjonsarbeid
- Økonomi

Organisering

Administrasjon

Vi har til no vore ein liten administrasjon med ca. 1,5 årsverk. Men no har vi fått tildelt støtte til gode prosjekt og vi har sikra ein betre grunnfinansiering, så frå sommaren 2022 vil vi ha 3 årsverk knytt til biosfæresatsinga.

Kontaktperson i kommunane

Kvar kommune har oppnemnd ein kontaktperson som skal fungere som eit bindeledd mellom kommunen og biosfæresatsinga. Føremålet med ordninga er at vi gjensidig kan informere og involvere kvarandre i aktuelle saker eller tiltak. Kontaktpersonen vidareformidlar informasjon i eigen organisasjon.

Biosfæreråd

Biosfærerådet hadde første møte 20. september 2021

Sara Sekkingstad (leiar)	Ordførar Alver kommune
Per Lerøy	Ordførar Austrheim kommune
Hallvard Oppedal	Ordførar Gulen kommune
Atle Fasteland	Kommunedirektør Vaksdal kommune
Baste Tveito	Nordhordland næringslag
Dirk Kohlmann	Statsforvaltaren i Vestland
Inger Måren	Universitetet i Bergen
Laila Bjørge	Landbrukssjef, Alver, Austrheim, Fedje, Modalen
Jane Britt Daae	Nordhordland Turlag
Rune Heradstveit	Dagleg leiar, Region Nordhordland

Prosjekt

Vi listar her opp nokre av dei tiltaka vi har fått finansiert og er i gong med. Iht. strategidokumentet er det også ønskeleg at kommunane, næringsliv, lag / organisasjonar og andre kan setje i gong eigne prosjekt som samsvarer med mål og verdiar i biosfæreprogrammet. Vi vil leggje til rette for bruk av logo og profilmateriell til sånne initiativ.

Handverksruta (2021-2022)

Kan vi skape unike, berekraftige kulturopplevingar, og på same tid bidra til auka verdiskaping for lokale produsentar på lokale produkt, som handverk, kunst og mat?

Forprosjektet skal undersøkje om ei «Handverksrute» i Nordhordland kan være liv laga. Gjennom kartlegging av moglege aktørar, og møte/workshops med reiselivsnæring, destinasjonsselskap, kommunar og lokale aktørar ser vi på modellar for innhald, organisering, samarbeid som kan leie fram til ein god søknad for eit hovudprosjekt.

Vi ønskjer å:

- Samle og synleggjere aktørar innan handverk, kunst og lokalmat i Nordhordland
- Hjelpje kunden/turisten i å finne regionen sine «skjulte skattar»
- Finne, løfte og utvikle det regionale «DNA» for Nordhordland som destinasjon. Sjå på samanheng mellom levande lokalsamfunn og berekraftig turisme
- Skape nettverksbygging og samarbeid

Forprosjektet "Handverksruta" har fått kr 300 000 i stønad hjå Vestland fylkeskommune.

Smak av Nordhordland (2018 – 2021)(2022)

Prosjektet starta i 2018, og hadde ein prosjektperiode på 3 år. Denne vart noko forlenga pga. Covid-19, og vi har hatt aktivitetar i prosjektet fram til 2021. Det overordna målet i prosjektet har vore næringsutvikling basert på dei blå/grøne ressursane i regionen:

- Fleire produsentar og større mangfald av produkt til marknaden
- Auka kompetanse og nytenking for betre kvalitet og lønnsemd

Dette målet har vidare blitt delt i fleire delmål:

1. **Klyngeutvikling.** Etablere livskraftige nettverk mellom produsentar, tilbydarar og salsledd. Legge til rette for forretningsmessig samarbeid
2. **Kunnskap.** Auka kunnskap om matproduksjon, entreprenørskap, og Nordhordland sine mattradisjonar
3. **Synleggjering.** For å bidra til auka lønnsemd vil vi gjennom ulike verkemiddel synleggjere og kople produsentane med andre aktørar i matverdikjeda slik at produkta når fram til kunden
4. **Utnytte synergieffektar.** Gjennom samarbeid med andre regionale og lokale satsingar, prosjekt og aktørar

Delmåla i prosjektet er nådd gjennom prosjektperioden.

Vi har framleis noko midlar igjen til arbeidet og vil i 2022 fokusere på:

- Å bidra til kompetanseheving gjennom [Matarena sitt kompetanseprogram](#)
- Marknadsføring og merkevarebygging gjennom å knyte dette tettare til profilen til Nordhordland UNESCO biosfære

Digitale flater:

- [Smakavnordhordland \(smakavnordhordland.no\)](http://smakavnordhordland.no)
- [Smak av Nordhordland - Startside | Facebook](#)
- [Smak av Nordhordland \(@smakav\) • Instagram-bilder og -videoer](#)

Kunnskapsdrevet berekraft (2022)

Prosjektet har som mål å knyte regionen og forskingsmiljø tettare saman. Oppgåvene er delt i 4 overordna oppgåve, med fleire delmål som spesifiserer arbeidet:

1. Utvikle samarbeid med Universitetet i Bergen og andre forskingsinstitusjonar
2. Sikre at forskingsmiljø vert involvert i problemstillingar som er relatert til berekraftig samfunns- og næringsutvikling i regionen
3. Utvikle gode kommunikasjonsplattformer og ulike arenaer for dialog mellom forskings- og kunnskapsmiljø, kommunane, regionalt næringsliv, dei frivillige og andre samfunnsaktørar
4. Skape forståing for kva statusen som biosfæreområdet inneber for regionen - gjennom formidling og kunnskapsdeling

“BIOSPHERE” (2021 – 2025)

(Activating local resources: Cultivating regional cooperation for sustainable land-use)

Forskningsprosjekt i regi av UiB med Alver kommune og Nordhordland UNESCO biosfæreområde som partner. Overordna problemstilling: Korleis kan multifunksjonelle landskap tilby fleire funksjonar og økosystemtenester og på same tid ivareta biologisk mangfald? Det er delt inn i 3 arbeidsområde:

1. Kunnskap frå fortida gjev mogelege løysingar for ei berekraftig framtid.
MÅL: Å analysere retninga og hastigheita i endringar innan arealbruk over tid
2. Tilstanden i biosfæreområdet.
MÅL: Å utvikle løysingsorienterte metodar for å dokumentere og kartleggje dei store utfordringane knytt til arealpress og konfliktane i Nordhordland knytt til dette i dag
3. Byggje ein solid idé-bank for lokalt forankra initiativ for berekraftige arealbruk, gjennom deltakande metodar og ein «nedanfrå og opp» tilnærming

CULTIVATE (2021-2023)

CULTIVATE er eit internasjonalt forskningsprosjekt der ein ser på kulturarven si rolle i samfunnsutviklinga:

1. Kva for ei rolle kan kulturhistorie spele for å forme berekraftige landskap og samfunn?
2. Er ei inkluderande tilnærming ein effektiv metode for å involvere lokalsamfunn i å framkalle og formidle historier knytt til kulturhistorie som relaterer til eit berekraftig landskap?
3. Korleis kan kulturhistorie bli fanga opp og forsterka for formidling og integrering til ein meir systematisk landskapsplanlegging og utvikling?

Forskningsprosjektet er styrt av University of Highlands and Islands (Scotland/Wester Ross Biosphere). UiB og Nordhordland UNESCO Biosfæreområde er partner saman med Estonian University of Life Science – Western Estonian Archipelago Biosphere Reserve og Czech University of Life Science – Trebon Basin Biosphere reserve. Dette prosjektet har mange synergjar til Handverksruta.

“TradMOD” (2018-2022)

(from traditional resource use to modern industrial production: holistic management in Western Norway)

Forskningsprosjektet i regi av UiB, med Nordhordland UNESCO biosfæreområde som assosiert partner, har hatt 3 arbeidsemne:

1. Kartlagt folks oppfatning av sentrale økosystemtenester i Nordhordland UNESCO Biosfæreområde – «Naturgodeundersøkinga». Verdien av friluftsliv er det som definitivt flest folk er opptatt av. Fleire av naturgoda opptre saman i «buntar». Dette gjeld t.d. landbruk og kulturarv. Gjennom eit samarbeid med biosfæreområde i Portugal har vi fått midlar til å vidareføre noko av dette arbeidet
2. Kulturlandskapet: Gjennomført analyser av korleis beitande husdyr fungerer som «landskapsingeniørar». Eit storskala eksperiment visar at effekten av beiting overstyrer effekten av gjødsling, sjølv i næringsfattig kystlynghei
3. Leggje til rette for heilskapleg utvikling. Det er mellom anna utvikla, med brei involvering, eit strategidokument for biosfæreområdet

Involverings- kommunikasjonsarbeid

- Ny heimeside / nyhendebrev / Profilmateriell / SoMe / PR
- Stolt støttespelar: utvikla som eit ambassadørprogram for å skape forankring og oppslutnad omkring Nordhordland UNESCO biosfæreområde sine oppgåver i næringslivet, bland lag / organisasjonar og enkeltmenneske – lanserast våren 2022
- Involvering gjennom prosjekta

Planlagt framover: Starte arbeidet for skilting i biosfæreområdet:

- Brune serviceskilt langs veger
- Større informasjonsskilt ved innfartsårar
- Mindre informasjonsskilt i lokalsamfunn, ved kommunale bygg osv.

Økonomi

Det har vore av avgjerande betydning at kommunane har slutta opp økonomisk om denne satsinga. Det har gjeve tydelege verknader som har sikra oss både grunnfinansiering frå Klima-og Miljødepartementet og frå Vestland fylkeskommune, men òg prosjektfinansiering til viktige tiltak.

Finansieringa for 2022:

Kommunane i biosfæreområdet	700 000
Region Nordhordland IKS	875 000
Klima- og miljø departementet	500 000
Vestland fylkeskommune	250 000
Prosjektinntekter	1 030 000
SUM FINANSIERING	3 355 000